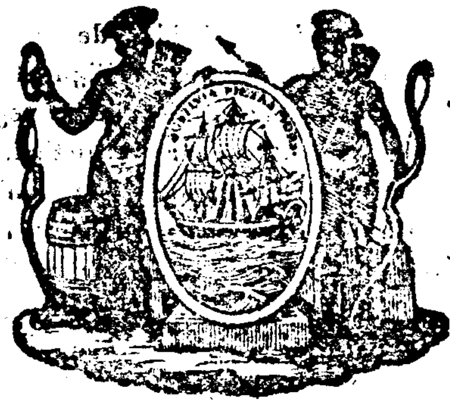
Ao. 1858. Zaturdag

No. 73. 19 Junij.

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, den 16 *Junij* 1858.

Bij Gouvernements-resolutie dd. 15 dezer maand, No. 3, is aan den Heer J. van Bommel, op zijn verzoek, *eervol* ontslag verleend als Wijkmeester van Wijk La. A, en in zijne plaats benoemd de Heer J. H. G. Muller.

De Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie.

Paramaribo, *den* 18 *Juny* 1858.

(6360) Alzoo bij het Bestuur het verzoek is gedaan om de slavin *Alijda Philippina*, geboren in 1792, moedersnaam onbekend, en hare dochter *Louisa Francina*, geboren in 1835, van den naam van Plantage *Maagdenburg*, gelegen in de divisie *boven Suriname en Thorarica*, af- op dien van W. Huisen voor den vrijdom te doen overschrijven.

Zoo worden degenen, die vermeenen mogten redenen van bezwaar daartegen te hebben, in de gelegenheid gesteld, om binnen den tijd van *veertien* dagen, na de dagteekening dezer, van hun vermeend regt of pretentie aanteekening ter Gouvernements Secretarie te doen.

De Gouvernements Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements-Secretarie. Post-Kantoor.

Op **Maandag** den 21n. dezer, des voormiddags ten **11 URE**, zullen de via *Coronie* en *Nickerie* naar *Demerarij*, per de Koloniale Schoener *Coronie*, te verzenden Brievenpakketten worden gesloten.

Paramaribo, *den* 16 *Junij* 1858.
De Ambtenaar tijdelijk belast met de Posterij,
E. C. WESENHAGEN.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, *den* 18 *Junij* 1858.

Op den 11 Junij 1858, is in het distrikt *Coronie* aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Willem Putter
en
Elisabeth van Rossen.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
J. F. SAILE VANIER.

Eerste Afkondiging.

Burgerlijke Stand.

Paramaribo, *den* 18 *Junij* 1858.

Op heden is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Daniel Theodorus Oliviera
en
Marij Ann Affleck.

Joseph Peter
en
Henriette Charlotte van Soutrann.

Jan Lodewijk Treurniet
en
Lodewijka Maria de Vreugd.

De Adjunct Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
J. F. SAILE VANIER.

Eerste Afkondiging.

POLICIE.

De Procureur Generaal brengt bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat voortaan in 's Lands gebouw op het *Piket der Justitie* geen ambtenaar van Policie meer zal vaceren tot het ontvangen van klagten, als anderzins; zullende men zich omtrent alle policie-aangelegenheden, zonder onderscheid, moeten vervoegen aan het *Huis van Recherche* aan den Waterkant, doch voorloopig, zoolang dit gebouw nog niet voltooid zal zijn, in het lokaal boven de Waag.

Paramaribo, 18 *Junij* 1858.
De Procureur Generaal,
J. W. GEFKEN.

POLITIE.

Gedurende de afgeloopene week is bij de Politie opgaaf gedaan dat zich uit de stad en hare omstreken hebben verwijderd:

De slavin *Sophia*, aankomende Ch. Elder.

De slaaf *Stephanus*, aankomende Plant. *Tourtonne*.

Elk en een iegelijk wordt ernstig aangemaand, om voorzeide slaven, niet op te houden, te huisvesten, of voor zich te doen arbeiden, daar men zich door zoodanige handelwijze zou blootstellen aan de straffen bij de Publicatie van 5 Februarij 1834 G. B. No. 1 vastgesteld.

Paramaribo, *den* 18 *Junij* 1858.
De prov. Commissaris van Politie,
G. DUIJCKINCK.

Paramaribo, *den* 16 *Junij* 1858.

(6356) Naar aanleiding van art. 37 van het Reglement voor het Departement der *Onbeheerde Boedels*, zullen de repartitie rekeningen van de boedels van Pieter Nemelc, Charles Lowe en Nicolaas Gerrit Vlier en nagelatene huisvrouw Anna Elisabeth Heuland, gedurende den tijd van *veertien* dagen ter Secretarie van het Commissariaat van opgemeld Departement, voor belanghebbenden ter *visie* liggen.

De Secretaris,
J. ELLIS.

(6355) De WEESMEESTER herinnert belanghebbenden wier Hijpothequaire Schuldvorderingen geheel of gedeeltelijk op den 30n. dezer zullen verschijnen, om de aflossing daarvan met de Interessen op dien dag te doen, met uitnoodiging om voor zoo ver belanghebbenden de aflossing van Kapitalen zouden willen prolongeren, zich tot het bekomen van autorisatie in tijds aan den *Pupillairen Raad* te wenden, en hem daarvan te doen blijken, aangezien geene Interessen zonder gelijktijdige aflossing van verschenen Kapitalen anders zullen worden ontvangen en alle achterstallige aflossingen van kapitalen en Interessen alsdan ter regtsvervolging zullen worden overgegeven.

Paramaribo, *den* 18 *Junij* 1858.
De Weesmeester,
CHs. LIONARONS.

Verkoop bij Executie,

ten overstaan van den Griffier van het Collegie van *Kleine Zaken*,

Van de Slaven *Bijman* en *Daniel*, aankomende J. G. Heinze.

Deze executive verkooping zal plaats vinden op Woensdag den 23n Junij 1858, des voormiddags ten *negen* ure, voor het lokaal alwaar het Collegie van *Kleine Zaken* vergadert.

De Processen Verbaal van arrest of inbeslagneming liggen ter *visie* ter Griffie van het Collegie voormeld.

Paramaribo, 18 *Junij* 1858.
De Deurwaarder bij het Collegie van Kleine Zaken,
(7415) ABM. FERNANDES Jr.

NIEUWSTIJDINGEN.

Paramaribo, *den* 18 *Junij* 1858.

Gisteren is de verjaardag van H. M. onze geliefde Koningin luisterrijk herdacht geworden. Reeds vroeg

in den morgen wapperde de Hollandsche Driekleur zoo van de publieke als andere gebouwen en de ter reede liggende oorlogs- en koopvaardyschepen.

Te acht uur had op het Gouvernementsplein groote parade van de Schutterij en het garnizoen plaats, terwijl de feestdag besloten werd met een *gala*-bal ten Gouvernementshuize.

Naar wij vernemen zal aanstaanden Maandag, den 21n. dezer, de plegtige inwijding plaats vinden van het op het terrein tusschen de Houtgronden *la Prospérité* en *de Vier Kinderen*, in de divisie *Para*, nieuw opgerigte Kerkgebouw der Moravische Broeder-Gemeente.

Sir James Brooke.

Onlangs werd te Manchester een banket gegeven ter eere van sir James Brooke, rajah van Sarawak, die zich thans in Engeland bevindt en de publieke opinie tracht te winnen voor het doel, waarnaar hij reeds lang gestreefd heeft: Engelands beschermheerschap over het door hem bestuurde gebied. De door hem bij gelegenheid van dit banket gehoudene redevoering, waaraan herhaaldelijk levendige bijvalsbetuigingen ten deel vielen, is in vele opzigten te merkwaardig, om daarvan niet de voornaamste punten aan onze lezers mede te deelen.

Hij begon met de aandacht te vestigen op den Oosterschen Archipel uit een staatkundig en commercieel oogpunt, en dat voor Engelands belangen aldaar veel te winnen valt, zonder gevaar en zonder groote kosten, indien het die belangen tijdig begrijpt; doch dat van den anderen kant die voordeelen verloren gaan, indien nog langer verwaarloozing en onverschilligheid de regering van handelen terughouden. Dit zou te meer te bejammeren zijn, omdat hij zich vast overtuigd houdt, dat de natie, die den afstand van het schoone Java, als een gevolg van onkunde, thans betreurt, later ook zal inzien, wat het aan de noordwestkust van Borneo verloren zal hebben, en alsdan, maar te vergeefs, vurig-lijk de gelegenheid zou terugwenschen, waarvan eene verkeerde staatkunde geen partij heeft weten te trekken. Laat het, dus zeide de redenaar onder anderen, ten deze niet zoo gaan. Vele eischen spreken hier gebiedend: die der staatkunde en des handels niet alleen, maar ook die der regtvaardigheid en menschelijkheid. De vraag is eenvoudig deze: zal Sarawak voortaan door Engeland ondersteund worden, of, aan zich zelf overgelaten, zoo als thans plaats heeft? Meer dan 15 jaren wacht ik deze vraag in bevredigenden zin beantwoord te zien, waarlijk eene beproeving harder dan ongelukken! Dat Sarawak niet langer in dien onzekeren toestand kan blijven, is zeker; reeds al te lang is het door Engeland verlaten, niettegenstaande alle Engelschen die er zich nedergezet hebben, nog immer hunne hoop op Engeland gevestigd hielden. Thans kan en mag het om niets anders te doen zijn dan om waarheid. Wij moeten weten, of wij vreemdelingen voor Engeland zijn dan niet. Waarheid, niets dan de naakte waarheid, dat is het wat wij moeten weten.

Hierna kwam de redenaar neder op zijn eigen lotgevallen met betrekking tot Sarawak. Ik was 20 jaren jonger, en 40 jaren ligter van hart — dus sprak hij — toen ik Engeland verliet om mij naar Borneo te begeven. Omstandigheden, die eer uit een roman dan uit het werkelijke leven schijnen geput te zijn, maakten mij tot beheerscher van Sarawak. Rondom mij zag ik roof, moord en regeringloosheid, de zwakke werd verdrukt door den sterke. Veiligheid van eigendom of leven bestond er niet, eene regering was er niet, de handel was er vernietigd. Ik stelde alles in het werk om er de orde eenigermate te herstellen en aan de gewelddaden een einde te maken, toen de admiraal Sir Henry Keppel, die op dezen oogenblik hier in de zaal tegenwoordig is, mij uit gevoel van pligt de hulp verleende, welke ik zoo zeer noodig had. Uit dien hoofde is hij de weldoener van Sarawak geworden. Dit was de eerste acte van het drama. Sarawak nam, na verloop van eenigen tijd, in voorspoed toe. Sir Thomas Cochrane kwam aan het hoofd van een eskader aan de kust, ten einde gehoorzaamheid in te boezemen. Het goede heeft eene toovermagt over het kwaad. Jaar op jaar werden de maritime expeditiën hervat, en zij werden in Engeland hoogelijk goedgekeurd. Engeland was in Sarawak geëerbiedigd en tevens gevreesd. Middelerwijl was ik een openbaar ambtenaar geworden en hielp de beoogde maatregelen met alle kracht uitvoeren, — want kon ik denken, dat dit alles slechts kort zou duren, dat ik door dit alles misleid zou worden? Na verder vele betrekkingen met Engeland aangeknoopt te hebben, kwam ik hier zelf. De eerste minister dankte mij uit naam der regering, voor de bewezene diensten. Ik ontving talrijke eerbewijzen; ik werd benoemd tot commissaris bij de inlandsche prinsen en tot gouverneur over de nieuwe kolonie van Loboan, en vier maanden later, eer ik deze kusten op nieuw verliet, had ik vast besloten om de staatkunde, onder zulke gunstige voorteekenen begonnen, krachtig voort te zetten, en het overwigt en den invloed van Engeland te handhaven op de noordwestkust van Borneo. Als gebieder van Sarawak was ik tot eene gewigtige betrekking onder de kroon benoemd geworden. De ministers hebben mijn bezit van dat land verdedigd; zij hebben het regt der natie tot het vestigen eener nederzetting op het vasteland van Borneo volgehouden, en zij hebben het voornemen aan den dag gelegd, om ten gunste van de betrekkingen, die ik had aangeknoopt, ten gunste van den staat dien ik had gevestigd, tusschenbeide te zullen komen. Ik verliet mij daarop ten volle; Engelsche zendelingen, Engelsche onderdanen verlieten zich daarop; twijfel zou onwaardig geweest zijn. Britsche handelaren werden aangemoedigd tot het aanknoopen van betrekkingen; zij waagden hun leven en hunne bezittingen in het land, vertrouwende op Engelands ondersteuning. Ik vraag nu na dit alles, of de zaak zoo kan blijven? Kan Sarawak aan zich zelf worden overgelaten, zonder dat de goede trouw geschonden wordt? Kunnen Britsche onderdanen verloochend, misschien aan den dood overgegeven, en zeker althans ten gronde gerigt worden? Zulk eene handelwijze zou een vlek werpen op de goede trouw onzer natie. Het is reeds te veel dat Brittannie's belangen zoo lang verwaarloosd zijn en dat de nieuwe kolonie, wier welvaart afhing van de krachtige ondersteuning van het moederland, zoo goed als op nieuw begonnen moet worden.

De voordeelen besprekende, die Sarawak meer onmiddelijk aan Engeland kan aanbieden, zeide sir James Brooke o. a.: laat ons ten opzigte van zijne geografische ligging, een blik werpen op de kaart. Aan de eene zijde liggen onze uitgebreide bezittingen in Indië en Australie en aan de andere zijde het nog veel uitgebreider Chinesch rijk. Tusschen beide ligt de Oostersche Archipel, met zijne duizend eilanden, uit een staatkundig oogpunt zoo belangrijk, omdat hij de sleutel is van China en de vereenigingsplaats der twee Oceanen. Het ligt dus voor de hand dat eene nederzetting aldaar te eeniger tijd zal kunnen voorzien in de al meer en meer toenemende behoefte onzer stoom-communicatie. Sarawak biedt een geschikt punt aan op de Zuidkust der Chinesche zee, dat zoo gewigtig is voor de scheepvaart en de telegrafische gemeenschap. Laat iemand eens nagaan wat Engeland verliezen zou, indien dat punt later in handen kwam eener vreemde mogendheid. Sarawak heeft eene bevolking, die haren eerbied voor een geregeld bestuur reeds aan den dag gelegd heeft; Europeanen en inboorlingen hebben sedert 20 jaren aldaar in vrede en vriendschap met elkander geleefd. Het heeft een vruchtbaren bodem, geschikt voor de teelt van vele tropische producten. Het is rijk in mineralien, en het rijkste in de meest te waarderen van alle mineralien — steenkolen; terwijl zijn handel zal toenemen met de ontwikkeling zijner hulpbronnen.

Eene staatkundige positie, een toenemende handel, de ontwikkeling van een der schoonste deelen van den aardbol en een groote voorraad van steenkolen; dat alles zijn de voordeelen die Sarawak voor altijd aanbiedt voor eene geringe ondersteuning. Een minister die dit aanbod niet aanneemt, is geen staatsman. Gaarne zoude ik ter bevordering der belangen van mijn land en van Sarawak, dit laatste met toestemming der inwoners, aan de kroon in afstand aanbieden; doch daartegen zijn eenige bezwaren. Het voorstel dat ik gedaan heb bestaat dus, als grondslag van onderhandeling, daarin: dat Engeland een beschermheerschap zal waarborgen, en dat het ten aanzien van Sarawak zal zijn als een openbaren schuldeischer met bepaling, dat het op zekere voorwaarden het land in bezit kan nemen, wanneer zijne belangen dit vorderen. Dit voorstel komt mij voor alle voordeelen van bezit in zich te vereenigen, zonder de nadeelen daaraan verbonden. Op die wijze kan het tegenwoordige bestuur, dat doelmatig is voor de bevolking en waarin zij zelve een ruim aandeel heeft, in stand blijven, terwijl daadzakelijk het bezit aan de kroon zou verblijven.

Naar aanleiding van door de dagbladen medegedeelde berigten kunnen wij nog mededeelen, dat sir James zijne nederzetting voor 40 à 50,000 pond sterling aan Engeland wil verkoopen.

Onderscheidene Engelsche dagbladen leveren naar aanleiding van de boven medegedeelde redevoering eenige beschouwingen mede, waarvan wij den hoofdinhoud hier laten volgen.

De *Times*, onder anderen, vestigt, in een hoofdartikel, de aandacht op den handel met China, die in vergelijking met hetgeen deze kan worden, thans zoo goed als niets beteekent. Het belang der nederzettingen in de Straat Malacca, namelijk Penang, Singapore en Malacca — zegt dat blad — is dan ook bereids door lord Bury onder de aandacht gebragt van het Lagerhuis in een der laatste zittingen. De leidende gedachte der redenaars, die bij deze gelegenheid het woord gevoerd hebben, scheen te zijn dat Singapore geheel en al aan het Indisch bestuur onttrokken,

en onmiddelijk onder het koloniaal bewind behoort gebragt te worden. Singapore heeft niets te maken met Indië. Het voert een uitgebreider handel met China dan Indië. Het denkbeeld, dat aan de nederzetting, kolonie of hoe men het noemen wil, aldaar ten grondslag ligt, is een middenpunt te verkrijgen voor de Britsche magt in de oostelijke zeeën. Van dat standpunt kunnen de onophoudelijke pogingen der Hollanders, om ons geheel en al uit te sluiten van den Indischen Archipel, verijdeld worden. Wanneer de straat van Malacca en de noordwestkust van Borneo in ons bezit zijn, kunnen wij, zoolang onze opperheerschappij ter zee blijft, veilig zijn ten opzigte van onze communicatie met China.

De *Globe* van den 23sten April neemt ook aanleiding om in een harer hoofdartikelen het volgende te zeggen:

» Manchester heeft op uitstekende wijze de regten gehuldigd van sir James Brooke, den vermaarden rajah van Sarawak, en de stichter van datgene, wat, indien men het op geschikte wijze ontwikkelt, » een der gewigtigste Britsche stations in de Oostersche zeeën zou wezen. Wij zien met genoegen, dat Manchester de politiek erkent van het op regtmatige wijze uitbreiden van Britsche magt en Britschen invloed, waar slechts die magt en invloed, op regtmatige wijze kunnen worden uitgebreid. Het beginsel, waarop die erkenning berust, moge welligt vatbaar zijn voor eene andere toepassing dan die welke Manchester zou willen toegeven, maar wij gaan dat voorbij en nemen de rondborstige erkenning aan, dat eene aanwinst, gelijk aan die, welke door sir James Brooke op Borneo gedaan is, vruchtbaar kan worden niet alleen aan voordeel voor ons, maar ook aan voordeelen voor de inboorlingen van het aangewonnen en bezette land.

Er bestaan onderscheidene redenen, waarom wij op Borneo het voornaamste standpunt moeten zoeken in te nemen; en er zijn geene redenen, waarom wij, bij het streven naar die voornaamste plaats, iemand onregt zouden aandoen. Integendeel, het uitstrekken van het Engelsche gebied en van Engelsche ondernemingen en wetten tot een land, dat, tot hier, ten prooi was aan roofgierige, wilde horden, gevolgd door merkbare verbeteringen in de gewoonte dier wilden, en hunne eerlijke onderwerping aan wet en orde, is een edel en christelijk werk geweest en zal dat zijn. Maar dit is niet alles. Borneo ligt, gelijk sir James Brooke op zoo bekwame wijze deed uitkomen, op zijde van onzen gemeenschapsweg met China. Van jaar tot jaar belooft ons verkeer met China te zullen toenemen. Onze jongste operatiën hebben in China eene Europesche, ja wij kunnen bijna zeggen, eene algemeene wereld-politiek ontwikkeld, want Amerika en Rusland hebben Engeland en Frankrijk eens laat verstrekte hulp verleend. Onze betrekkingen met China worden voortgaande gewigtiger, en onze betrekkingen hangen in groote mate van het standpunt af, dat wij in de Oostelijke zeeën innemen. Het bezit nu der noordwestkust van Borneo, zou onze positie in uitgebreide mate vaster maken. Dank zij den heldenmoed en der bekwaamheid van sir James Brooke, hebben wij daar reeds voet gekregen. Door dat punt te houden en te verbeteren, zouden wij het beheer erlangen over een vruchtbaren bodem, eene onversaagde en moedige bevolking, over gronden, die rijk in mineralen zijn en, boven alle andere mineralen, in kolen. Nu moet het voor ieder, die een enkel oogenblik over het onderwerp heeft nagedacht, ook in het oogloopend zijn, dat kolen het noodzakelijkste goed in die streken zijn. Naar mate de stoomvaart zich meer ontwikkelt, en de oorlog eene zaak van brandstof wordt, zal ook het bezit van brandstof den staat, die dat heeft, de oppermagt ter zee verschaffen. Sarawak is derhalve eene positie, die de zijde eener gewigtige communicatielijn beheerscht; het levert een bodem, waarop menig tropisch product zou kunnen gekweekt worden; het levert een station op voor den toekomstigen electrischen kabel, die te eeniger tijd Oostwaarts van Calcutta zal worden gelegd. Dit zijn voordeelen, welke, eenmaal in ons bezit, ons de contrôle over den Oosterschen archipel zouden geven. Geene andere natie bestaat er, die, op grond van hetgeen wij in de Oost ten doel hebben, een gelijk regt op die voordeelen bezit. En deze zijn de voordeelen, door rajah Brooke aan Manchester geboden, door Manchester aangenomen, en op welker aanneming men nu ten behoeve der natie bij het gouvernement aandringt. Radja Brooke vraagt de ondersteuning van het Britsche gouvernement op Sarawak, en stelt voorwaarden tot schikking, welke eenvoudig en billijk schijnen te zijn. Engeland zou de beschermer en openbare schuldeischer van Sarawak worden, met de bepaling dat het, dit geschikt achtende, er geheel bezit van zal kunnen nemen. De kooplieden van Manchester schenen dien voorslag te willen bekrachtigen. Het zij nu de voorgestelde schikking de beste zij, of dat er eenige andere kunne worden gevonden, welke meer voldoende voor sir James Brooke, voor de inboorlingen en voor het land zij, — de hoofdvraag, zullen wij ons al of niet blijvend op Sarawak vestigen, lijdt daaronder niets. Er kunnen billijke schikkingen gemaakt worden, om ons van eene kleine maar gewigtige bezitting te verzekeren, welke in onze handen zeer voordeelig voor onze nationale belangen en, in het bezit van eenigen anderen staat, hoogst nadeelig voor onze belangen zou zijn. Wij hebben Java opgegeven; laat ons niet afzien van Sarawak, dat wij, ingeval van een oorlog, genoodzaakt konden zijn, ten koste van bloed en schatten te heroveren.

Dit artikel van de *Globe* geeft der redactie van het *Handels- en Effectenblad* aanleiding om in haar nummer van den 28sten April de volgende beschouwingen mede te deelen:

» Reeds de adeltitel en het ridderkruis, door de Engelsche regering aan James Brooke geschonken, voor het binnensluipen in het hart der Nederl. Indische bezittingen en het bezetten daarvan, bewijzen welk een gewigt daaraan door het Britsche bestuur wordt gehecht. Door het aangehaalde hoofdartikel wordt nog nader betoogd hoe zeer diegenen gelijk hadden, welke in der tijd onze regering het gewigtige en in de gevolgen noodlottige daarvan hebben aangetoond; die de bezetting van Sarawak door James Brooke hebben vergeleken bij eene olievlek op een vel papier, die, zich steeds naar alle zijden meer uitbreidende, eindelijk het geheel beslaat; die deze gluipende bezetting vergeleken bij een kanker, die, onzigtbaar beginnende, binnen betrekkelijk korten tijd het geheele ligchaam ondermijnt en doet bezwijken; deze redenering bezegelt eindelijk de groote bezorgdheid van hen, die eene waarschuwing van Engelands geheime bedoelingen zagen in de omstandigheid, dat, tijdens de wereld-tentoonstelling te Londen, de voortbrengselen onzer Oost-Indische bezittingen in de Engelsche afdeeling als Engelsche voortbrengselen waren geëxposeerd, en die daarop openlijk de aandacht onzer regering vestigden." (*Overgenomen.*)

Men deelt het volgende mede uit een brief gedagteekend Kaapstad: » Ik kom terug van King-Williamstown, de hoofdstad van Britsch Kaffraria, gelegen aan de rivier Buffalo, welke Oost-London aan hare monding heeft. In 1853 kwam de vrede met de Kaffers tot stand, maar men bleef er in onrust en angst voor nieuwen oorlog, tot dat men bemerkte hoe de gouverneur Grey met de Kaffers wist om te gaan. Sedert twee jaren gaat het er alles vooruit. King-Williamstown krijgt dagelijks nieuwe huizen en de kleinste woning kost er reeds 100 p. st. (*f* 1200). Nu zijn er in den laatsten tijd omtrent twee duizend Duitsche soldaat-kolonisten bijgekomen, en hun gedrag is zoodanig dat alle vrees voor de Kaffers heeft opgehouden. Zij hebben langs de linie een twintigtal locaties of dorpen aangelegd, en de landbouw begint zich onder hen te ontwikkelen. Men ziet om kort te gaan, dat de manschappen van het Duitsche legioen werkzame knapen zijn. Het hoofdkwartier hebben zij naar den generaal Stutterheim gedoopt, en dat wordt al een lief plaatsje. Van tijd tot tijd geven zij er eene courant uit in de Hoogduitsche taal *Germania* genoemd. De gouverneur moet bij zijn laatste bezoek, getracht hebben een deel dier manschappen aan te werven om ze naar Bengalen te sturen maar schijnt zich daardoor bnnne ontevredenheid te hebben op den hals gehaald. Zij hebben het in Kaffraria veel te goed met het bebouwen van een heerlijken bodem en het toezigt te houden over Kaffers die zij niet vreezen."

De vooruitgang van het openbaar onderwijs in Griekenland kan uit de volgende officiele opgaven blijken. Ten tijde van Kapodistrias waren er in Griekenland 63 volksscholen; van het begin der kon. regering tot den jare 1855, dus binnen 22 jaren, zijn er 320 nieuwe scholen gesticht, zoodat het getal toen 383 scholen bedroeg. Van 3 September 1855 tot den 4den Dezember 1857, dus in 2 jaren, is het getal volksscholen nog veel vermeerderd. In deze 2 jaren zijn alleen 103 lagere scholen opgerigt, 75 voor jongens en 26 voor meisjes, zoodat Griekenland thans 490 lagere scholen heeft, eene verhouding tot de bevolking, welke met de beste landen van Europa mag vergeleken worden.

Ingezonden.

Het door het Surinaamsch onderwijzers-genootschap aan de Commissie van Onderwijs ingezonden adres, waarin genoemd genootschap de commissie verzoekt, pogingen aan te wenden tot het veranderen van de schooluren alhier, heeft veel sensatie verwekt. Gelijk altijd, wanneer men een door jaren lange gewoonte tot wet geworden zaak aanvalt, heeft het verzoek tegenstanders gevonden. — Onder deze is er een, die door bezadigden toon en door aanvoering van degelijke gronden wel verdient in aanmerking te komen. — Wij bedoelen den schrijver van het stuk, geplaatst in het Gouvernements-advertentie blad van den 12 Junij. — Na rijp beraad komt het ons voor, dat zijn voorstel het meest aannemelijke is, en wel,

a omdat het door de pædagogie wordt aanbevolen.

b. omdat daardoor eene voor ouders en onderwijzers lastige gewoonte zou kunnen afgeschaft worden.

Het eerste heeft de schrijver door zijn aanhaling uit een opvoedkundig werk genoegzaam bewezen.

Het tweede willen wij aantoonen.

Op alle scholen in deze kolonie bestaat de gewoonte, vele kinderen 's namiddags het eten te zenden. — Dit geschiedt vooral daarom, om

dat zij te ver van de school wonen, en de zon wanneer zij na het eten zich weder schoolwaarts begeven, te heet is, om zonder nadeel voor de gezondheid met eene volle maag zich aan haar stralen bloot te stellen. Het zenden van het eten heeft dikwijls met vele moeiten en opofferingen van de zijde van menige ouders plaats. Deze toch missen daardoor de dienst van welligt hun eenigen bediende, en (dit verdient vooral vermeld te worden) zij maken daardoor buitengewone onkosten, wijl zij, door verkeerde schaamte gedreven, het eten, dat zij te huis gebruiken, niet aan hun kinderen zenden. — Hoe moeitevol die uren voor den onderwijzer zijn, is niet te beschrijven. — Hij moet waken voor de orde in zijn school en tevens het toezigt houden over de jongens en meiden, die het eten brengen, opdat zij door hun gesprekken of handelingen geen nadeeligen invloed op de zedelijkheid der kinderen uitoefenen. — Wanneer nu, volgens het voorstel, de school om 11 uren gesloten wordt, kan ieder kind zich te huis begeven, omdat de zon dan nog niet zoo heet is, — terwijl hij bij de opening om 1 ure de brandende hitte van 2 uren ontwijkt.

De ouders zijn dan ontheven van menige zorg en opoffering en de onderwijzer geniet eenige oogenblikken van rust, die hij kan aanwenden, om zich voor te bereiden tot het werk, dat hem op den namiddag wacht.

Wij meenen door deze regels in 't kort het voordeel van het voorstel te hebben aangetoond en hopen volgaarne dat het door de Commissie van Onderwijs moge worden aangenomen.

Burgerlijke Stand.

Van den 11den tot den 17den Junij 1858, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 12den, Johanna Lucretia Pater, wed van Matthias Oehlers, 73 jaren. Den 13den, Salie Margaretha Halloy, 50 jaren n. g. Den 14den; Jan Kornelius Prins, 44 jaren. Den 17den; Gerrit Kwint, Echtg van Claartie van Ravenswaaij, 56 jaren. Idem, Anthony Willem Marius Wolff, 1 jaar en 4 manden.

Producten-Handel.

Bij Inschrijving verkocht:

Kakao. Den 17 dezer van plant. Concordia, p. m. 10,000 pond a 25,27 cent.

Scheepvaart.

AANGEKOMEN.

Den 17den dezer, de Eng. schoener *Excelsior*, kapt. N. Clommel, van Demerarij.

In rio Saramacca:

Het schip *Wilhelmina Frederica*, kapt. van der Veer, van Dartmouth.

UITGEKLAARD.

Den 16den, het schip *de Twee Gesusters*, kapt. P. Keuzekamp, naar Oost Indie, in ballast

Den 17den, het schip *Equator*, kapt. Nieuwenhuis, naar Demerarij, lading: 20 vaten Amer. Tabak en voor Exportatie 4,000 Sigaren.

Schepen in Lading.

NAAR AMSTERDAM.

Hermanus Izaak, kapt. Braunstahl, adres bij J. H. Zaal. Sluit 18 dezer.

Plata, kapt. Koch, adres bij F. P. Bouguenon.

Plantage Dordrecht, kapt. J. M. Brakke, adres bij J. C. Oosterbaan.

Juno, kapt. Rosberger, adres bij M. M. Curiel.

Luitenant Admiraal Tjerk Hiddes, kapt. O. S. Parma, adres bij H. C. Levy.

Suriname, kapt. P. Reijntjes, adres bij J. Gisius.

Susanna, kapt. Groenewoud, adres bij J. F. Faverey.

Wilhelmina, kapt. Klint, adres bij C. J. Leijsner.

Rijnbrand, kapt. P. F. Lange, adres bij J. H. Zaal.

Johanna Christina, kapt. J. H. ter Wissen, adres bij J. H. Zaal.

Triton, kapt. Duinker, adres bij J. Gisius.

Willem Eduard, kapt H. D. van Wijk Jr., adres bij J. G Fonseca Fs.

Maximiliaan, kapt. W. B. Schil, adres bij J. M. Polak.

Compagnie, kapt Kuiper, adres bij J. C. Oosterbaan.

Equator, kapt. Nieuwenhuijs, adres bij M. M. Curiel.

ADVERTENTIEN.

Gedrukt bij **J. C. Muller Az.**

Het Abonnement is per jaar . . . *f*20—

voor zes maanden . » 11—

» drie » . » 6—

Voor elk afzonderlijk nommer der Courant . . . » —25

De prijs der Advertentien is per regel » —25